

Presse og Information

Den Europæiske Unions Domstol
PRESSEMEDDELELSE NR. 49/22
Luxembourg den 22. marts 2022

Domme i sagerne C-117/20,
bpost, og C-151/20, Nordzucker m.fl.

Kumulation af retsforfølgelse og sanktioner af strafferetlig karakter i konkurrenceretten: Domstolen præciserer, at EU-retten beskytter mod dobbelt straf

Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter »chartret«) fastsætter, at »[i]ngen [...] i en straffesag på ny [skal] kunne stilles for en domstol eller dømmes for en lovovertrædelse, for hvilken den pågældende allerede er blevet endeligt frikendt eller domfældt i en af Unionens medlemsstater i overensstemmelse med lovgivningen«. Ved to domme afsagt i dag tog Domstolen stilling til rækkevidden af den beskyttelse, som ydes ved dette forbud mod dobbelt straf (også kendt som princippet *ne bis in idem*) i konkurrenceretten.

Sag bpost

Selskabet bpost blev successivt pålagt to bøder af to nationale myndigheder. I juli 2011 blev det pålagt en bøde på 2,3 mio. EUR af tilsynsmyndigheden for postsektoren, der havde konstateret, at den rabatordning, som bpost havde anvendt fra 2010, udgjorde forskelsbehandling i forhold til visse af selskabets kunder. I marts 2016 annullerede cour d'appel de Bruxelles (appeldomstolen i Bruxelles, Belgien) denne afgørelse ved en dom, der er blevet endelig ¹, med den begrundelse, at den pågældende takstpraksis ikke udgjorde forskelsbehandling.

I december 2012 havde konkurrencemyndigheden i mellemtiden pålagt bpost en bøde på ca. 37,4 mio. EUR for misbrug af dominerende stilling som følge af anvendelsen af samme rabatordning fra januar 2010 til juli 2011. For cour d'appel de Bruxelles (appeldomstolen i Bruxelles) anfægtede selskabet bpost lovligheden af denne anden procedure i henhold til princippet *ne bis in idem*.

Sag Nordzucker m.fl.

Oberster Gerichtshof (øverste domstol, Østrig) var af den østrigske konkurrencemyndighed blevet forelagt en appel i en sag, hvori der var nedlagt påstand om, at det blev fastslået, at Nordzucker, en tysk sukkerproducent, havde overtrådt de EU-retlige kartelregler og østrigsk konkurrenceret, og om, at Südzucker, en anden tysk sukkerproducent, blev pålagt en bøde for samme overtrædelse. Denne procedure var navnlig støttet på en telefonsamtale, hvorunder repræsentanter for de to virksomheder havde drøftet det østrigske sukkermarked. Den tyske konkurrencemyndighed havde tidligere nævnt denne samtale i en afgørelse, der var blevet endelig. Ved denne afgørelse havde denne myndighed fastslået, at de to virksomheder havde overtrådt såvel EU-retten som tysk konkurrenceret, og pålagt Südzucker en bøde på 195,5 mio. EUR.

Domstolen, sat i Store Afdeling, anfører i disse to sager, at anvendelsen af princippet *ne bis in idem* er undergivet en dobbelt betingelse: Dels skal en forudgående afgørelse være blevet endelig (betingelsen »bis«), dels skal de samme faktiske omstændigheder være omfattet af den forudgående afgørelse og af de efterfølgende retsforfølgelser eller afgørelser (betingelsen »idem«).

¹ Denne dom blev afsagt efter en præjudiciel forelæggelse for Domstolen (dom af 11.2.2015, bpost, sag [C-340/13](#)).

Domstolen præciserer, at **på konkurrencerettens område, ligesom på alle andre EU-retlige områder, er det relevante kriterium for at vurdere, om der er tale om samme lovovertrædelse (»idem«), om de faktiske handlinger er identiske**, når disse forstås som en helhed af konkrete omstændigheder, der er indbyrdes uadskilleligt forbundne, som har ført til endelig frifindelse eller endelig domfældelse af den pågældende person. Den anfører imidlertid, at der ved lov kan indføres begrænsninger i udøvelsen af en grundlæggende rettighed, såsom den, der er indført ved forbuddet mod dobbelt straf (princippet *ne bis in idem*), såfremt begrænsningerne respekterer det væsentligste indhold af disse rettigheder, er nødvendige og faktisk opfylder mål af almen interesse, der er anerkendt af Unionen.

Sag bpost

Ifølge Domstolen er den beskyttelse, der er indrømmet ved chartret, henset til muligheden for at begrænse anvendelsen af princippet *ne bis in idem*, **ikke til hinder for**, at en virksomhed pålægges en sanktion for en **overtrædelse af konkurrenceretten**, når den for de samme faktiske omstændigheder **allerede har været genstand for** en endelig afgørelse om **tilsidesættelse af sektorspecifikke regler** (f.eks. den lovgivning i postsektoren, der fastsætter regler for bposts virksomhed). Denne kumulation af retsforfølgelse og sanktioner er imidlertid **betinget af**, at der foreligger **klare og præcise regler**, der gør det muligt at forudse, hvilke handlinger og undladelser der kan gøres til genstand for en sådan kumulation, samt **koordinering mellem de to kompetente myndigheder**. Desuden skal de to procedurer føres tilstrækkeligt koordineret og i nær **tidsmæssig tilknytning**, og **alle de pålagte sanktioner skal stå i forhold til overtrædelsernes grovhed**. I modsat fald **tilsidesætter den anden offentlige myndighed, der griber ind, forbuddet mod dobbelt straf, når den indleder retsforfølgelse**.

Sag Nordzucker m.fl.

Ifølge Domstolen er princippet *ne bis in idem* **ikke til hinder for**, at en virksomhed retsforfølges af en medlemsstats konkurrencemyndighed og pålægges en bøde for en overtrædelse som følge af en **adfærd**, der har haft **konkurrencebegrænsende formål eller virkning på denne medlemsstats område**, selv om denne adfærd **allerede er blevet omtalt af en anden medlemsstats konkurrencemyndighed i en endelig afgørelse**. Domstolen fremhæver imidlertid, at **denne afgørelse ikke må hvile på en konstatering af, at der foreligger konkurrencebegrænsende formål eller virkning på den første medlemsstats område**. Såfremt dette er tilfældet, **tilsidesætter den anden konkurrencemyndighed, der indleder retsforfølgelse vedrørende dette formål eller denne virkning, derimod forbuddet mod dobbelt straf**.

Med det sidste spørgsmål, der blev forelagt i denne sag, blev Domstolen spurgt, om princippet *ne bis in idem* fandt anvendelse på et kronvidneprogram, hvori der ikke var pålagt en bøde. I denne henseende anfører Domstolen, at princippet *ne bis in idem* finder anvendelse på en sag om håndhævelse af konkurrenceretten, hvori der ikke kan konstateres en overtrædelse af denne ret som følge af den pågældende parts deltagelse i et nationalt kronvidneprogram.

BEMÆRKNING: Gennem en præjudiciel forelæggelse kan retterne i medlemsstaterne i forbindelse med retssager, der verserer for dem, forelægge Domstolen spørgsmål vedrørende fortolkningen af EU-retten eller gyldigheden af en EU-retsakt. Domstolen træffer ikke afgørelse i den nationale retstv. Det tilkommer den nationale ret at afgøre sagen i overensstemmelse med Domstolens afgørelse, der på tilsvarende måde er bindende for andre nationale retter i sager vedrørende en tilsvarende problemstilling.

Dette er et ikke-officielt dokument til mediernes brug og forpligter ikke Domstolen.

Dommene og resuméerne (sagerne [C-117/20](#) og [C-151/20](#)) offentliggøres på webstedet CURIA på afsigelsesdagen.

Kontakt i Kontoret for Presse og Information: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127